

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 18 kwietnia 2017 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. po rozpatrzeniu wniosku z dnia 5 kwietnia 2017 roku odmówił Z. D. prawa do emerytury. Organ rentowy podniósł, iż wnioskodawca do dnia 1 stycznia 1999 roku nie udowodnił wymaganego 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Zakład Ubezpieczeń Społecznych uznał za udowodnione 26 lat i 2 miesiące okresów składkowych i 21 dni okresów nieskładkowych, łącznie staż sumaryczny wyniósł 26 lat, 2 miesiące i 21 dni.

(decyzja – k. 18 akt ZUS)

W dniu 25 kwietnia 2017 roku Z. D. złożył odwołanie od powyższej decyzji organu rentowego wnosząc o jej zmianę. W uzasadnieniu wskazał, że organ rentowy nie zaliczył do stażu jego pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze okresu pracy w Spółdzielni Handlowej (...) od dnia 3 czerwca 1988 r. do dnia 30 września 1990 r. na stanowisku kierowcy, zaś od dnia 1 października 1990 r. do dnia 19 sierpnia 1993 r. na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego.

(odwołanie – k. 2)

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podnosząc tożsame argumenty, co w zaskarżonej decyzji.

(odpowiedź na odwołanie – k. 3)

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca Z. D. urodził się w dniu (...).

(bezsporne, nadto wniosek k. 1 akt ZUS)

Wnioskodawca złożył wniosek o emeryturę w dniu 5 kwietnia 2017 r. Wnioskodawca jest członkiem Otwartego Funduszu Emerytalnego. Złożył wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym za pośrednictwem ZUS na dochody budżetu państwa.

(wniosek – k. 1-2 akt ZUS)

Wnioskodawca legitymuje się stażem sumarycznym w wymiarze 26 lat 2 miesięcy i 21 dni okresów składkowych i nieskładkowych, oraz stażem w szczególnych warunkach w wymiarze 10 lat , 9 miesięcy i 16 dni.

(okoliczność przyznana w treści decyzji ZUS – k. 18 akt ZUS)

Z. D. był zatrudniony w Spółdzielni Handlowej (...) w S. w okresie 3 czerwca 1988 r do 31 marca 1995 r, w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowiskach:

- 3.06.1988 – 30.09.1990 – kierowca

- 1.10.1990 – 19.08.1993 – kierowca – konwojent

- od 20.08.1993 – magazynier kierowca.

(kserokopia świadectwa pracy – k. 6)

Wnioskodawca w okresie tego zatrudnienia pracował w Spółdzielni Handlowej (...) w S., jako kierowca oraz kierowca samochodu ciężarowego. Początkowo jeździł R., a następnie J. i S.. Woził różnego rodzaju artykuły spożywcze i przemysłowe na terenie całej Polski. Zajmował się także pomocą przy rozładunku i załadunku towaru. Rozładunek i załadunek polegał na układaniu artykułów na samochodzie, czynności te zajmowały od 2 do 4 godzin. Jako konwojent przyjmował także towar na samochód i sprawdzał faktury. Trzeba było zdać towar, rozliczyć się z niego, sprawdzić go.

(zeznania świadka B. J., protokół z dnia 11 sierpnia 2017 roku 00:11:28 - 00:18:16; zeznania świadka R. M., protokół z dnia 11 sierpnia 2017 roku 00:18:16 – 00:22:57; zeznania wnioskodawcy, protokół z dnia 11 sierpnia 2017 roku 00:00:49 – 00:09:04)

Sąd Okręgowy dokonał następującej oceny dowodów i zważył, co następuje:

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

W myśl art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U.2017.1383 t.j), ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy tj. w dniu 1 stycznia 1999 roku (art. 196 ustawy) osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat – dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz,
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Zaś ust. 2 w/w przepisu stanowi, że emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Zgodnie z art. 27 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 roku przysługuje emerytura, jeżeli spełnili łącznie następujące warunki: osiągnęli wiek emerytalny wynoszący co najmniej 65 lat (dla mężczyzn), oraz mają okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 25 lat (dla mężczyzn).

Stosownie do treści art. 32 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 roku, będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2 – 3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 pkt 1.

Według treści § 3 i 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 z późn. zm.) za okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury, zwany dalej „wymaganym okresem zatrudniania” uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczalnymi do okresów zatrudnienia. Pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn;
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Powołany wykaz wskazuje wszystkie te prace w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego. Analiza treści wykazu A stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7

lutego 1983 r. wskazuje, że do prac w warunkach szczególnych należą wymienione w dziale VIII pod poz. 2 „prace kierowców samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony, specjalizowanych, specjalistycznych (specjalnych), pojazdów członowych i ciągników samochodowych balastowych, autobusów o liczbie miejsc powyżej 15, samochodów uprzywilejowanych w ruchu w rozumieniu przepisów o ruchu na drogach publicznych, trolejbusów i motorniczych tramwajów”.

W świetle § 2 ust. 1 tegoż rozporządzenia oraz zgodnie z orzecznictwem Sądu Najwyższego okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy, przy czym powyższe okoliczności pracownik jest obowiązany udowodnić (por. wyrok Sądu Najwyższego z 15 grudnia 1997 r. II UKN 417/97 – (...)) i US (...) i wyrok Sądu Najwyższego z 15 listopada 2000 r. II UKN 39/00 Prok. i Prawo (...)).

Stosownie do § 2 ust. 2 rozporządzenia okresy takiej pracy stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według określonego wzoru, lub świadectwie pracy.

W przedmiotowym stanie faktycznym nie budzi wątpliwości fakt, iż wnioskodawca spełnia przesłanki ustawowe co do: wieku – wnioskodawca ukończył 60 lat w dniu 9 lutego 2017 roku, złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa oraz wymaganych na dzień 1 stycznia 1999 roku okresów składkowych i nieskładkowych.

W ocenie Sądu wnioskodawca nie spełnia natomiast warunku, co do posiadania 15 lat pracy w warunkach szczególnych.

Sporny pozostawał okres zatrudnienia wnioskodawcy w Spółdzielni Handlowej (...) w S.:

- 3.06.1988 – 30.09.1990 – jako kierowca

- 1.10.1990 – 19.08.1993 – jako kierowca – konwojent.

Wnioskodawca nie przedstawił żadnego świadectwa dotyczącego pracy w warunkach szczególnych lub szczególnym charakterze. Powyższy okres zatrudnienia i stanowiska pracy wynikały ze świadectwa pracy. Materiał dowodowy z powyższego okresu sprowadzał się wyłącznie do zeznań świadków i wnioskodawcy.

Wcześniejsza emerytura jest dla powszechnego systemu świadczeń emerytalnych instytucją wyjątkową, określającą szczególne uprawnienia uprzywilejowanego kręgu podmiotów, stąd wymaga ścisłej wykładni i pewnego ustalenia przesłanek prawa. Należy jednak podkreślić, że brak świadectwa pracy wykonywanej w warunkach szczególnych nie przekreśla ustalenia, że tego rodzaju praca była wykonywana. W szczególności ubezpieczony może wykazywać innymi środkami dowodowymi, że praca świadczona była w warunkach szczególnych. W postępowaniu z zakresu ubezpieczeń społecznych stosuje się bowiem te same reguły dowodzenia, jak w zwykłym procesie cywilnym. W szczególności zastosowanie mają art. 6 k.c., art. 232 k.p.c. Strony mają też prawo podważać moc dowodową dokumentów, w tym także świadectwa pracy, które jest dokumentem prywatnym i podlega ocenie przez sąd zgodnie z zasadami art. 233 § 1 k.p.c. W postępowaniu sądowym nie jest dopuszczalne oparcie się wyłącznie na zeznaniach świadków, w sytuacji, gdy z dokumentów wynikają okoliczności przeciwne./tak SA w Szczecinie w wyroku z dnia 20 lipca 2016 r, III AUa 690/15, LEX nr 2121869 /

Należy w tym miejscu podkreślić, że w sprawie o emeryturę w obniżonym wieku z tytułu pracy w warunkach szczególnych, gdzie przedmiotem ustaleń sądu ma być charakter zatrudnienia, dokonywanie ustaleń stanu faktycznego odbywa się z reguły poprzez przeprowadzenie dowodów osobowych oraz - o ile to jest możliwe - dowodów z dokumentów znajdujących się w aktach osobowych. Osobowe źródła dowodowe (w tym zarówno zeznania

świadków, jak i strony procesowej) muszą być skonfrontowane z istniejącą dokumentacją i dopiero uzyskanie przekonania graniczącego z pewnością co do przebiegu zatrudnienia, może pozwolić na pozytywne rozstrzygnięcie o prawie do emerytury. Ocena osobowych źródeł dowodowych musi być przy tym wolna od jakiegokolwiek dowolności, uwzględniając reguły logiki oraz zasady doświadczenia zawodowego./tak SA w Szczecinie w wyroku z dnia 27 października 2016 r III AUa 41/16 LEX nr 2151525/

Dla oceny, czy pracownik pracował w szczególnych warunkach, nie ma istotnego znaczenia nazwa zajmowanego przez niego stanowiska, tylko rodzaj powierzonej mu pracy. Praca w szczególnych warunkach to praca wykonywana stale (codziennie) i w pełnym wymiarze czasu pracy (przez 8 godzin dziennie, jeżeli pracownika obowiązuje taki wymiar czasu pracy) w warunkach pozwalających na uznanie jej za jeden z rodzajów pracy wymienionych w wykazie stanowiącym załącznik do rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego oraz wzrostu emerytur i rent dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 czerwca 2011 r. I UK 393/10).

W orzecznictwie (por. np. wyrok z dnia 15 grudnia 1997 r., II UKN 417/97, OSNAPiUS 1998 nr 21, poz. 638) przyjmuje się, że nie korzysta z uprawnienia do emerytury w niższym wieku emerytalnym pracownik, który nie udowodnił, że wykonywał pracę w szczególnych warunkach w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku. Z rozważań zawartych w tym orzeczeniu należy wyprowadzić nadto wniosek, iż - ze względu na charakter omawianego świadczenia (wcześniejsza emerytura) - przepisy rozporządzenia należy wyklądać ściśle.

Pełne zatrudnienie w warunkach szczególnych pojmowane jest jako bezwzględna cecha tego zatrudnienia jako uprawniającego do świadczeń z ubezpieczenia emerytalnego. Możliwe jest przy tym łączenie w przebiegu dniówki prac o różnym charakterze polegające na wykonywaniu nie jednego, lecz kilku rodzajów prac w szczególnych warunkach, wymienionych w wykazie. W takim wypadku do czasu pracy w warunkach szczególnych zlicza się czas równoległe wykonywanych czynności tylko wtedy, gdy różne prace wszystkie łącznie lub każda z osobna odpowiadają pracom w szczególnych warunkach i wszystkie razem wykonywane są stale i w pełnym wymiarze czasu pracy./tak SA w Łodzi w wyroku z dnia z dnia 2 czerwca 2016 r., III AUa 1687/15, LEX nr 2062050/

Z przywileju przejścia na emeryturę w niższym wieku emerytalnym, przysługującego pracownikom zatrudnionym w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, mogą korzystać wyłącznie pracownicy, którzy byli rzeczywiście zatrudnieni stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w szkodliwych warunkach pracy. Oznacza to, że nie jest dopuszczalne uwzględnianie przy ustalaniu okresów pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, innych równocześnie wykonywanych prac w ramach dobowej miary czasu pracy, które nie oddziaływały szkodliwie na organizm pracownika./tak SA w Łodzi w wyroku z dnia z dnia 18 kwietnia 2016 r. ,III AUa 1636/15, LEX nr 2044356/.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy na okoliczność pracy wykonywanej przez wnioskodawcę w szczególnych warunkach dopuścił dowód z zeznań świadków i z przesłuchania wnioskodawcy oraz przeprowadził dowód z dokumentacji osobowej ze spornego okresu zatrudnienia.

Zgromadzonym dowodom Sąd dał wiarę w zakresie ustalenia przebiegu zatrudnienia wnioskodawcy. Wobec braku przedłożenia przez wnioskodawcę jakichkolwiek dokumentów traktujących o jego pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w przedmiotowym okresie w Spółdzielni Handlowej (...), brak jest podstaw do uznania tego okresu do takowych.

Należy także podkreślić, co istotne, że z zeznań świadków oraz częściowo z zeznań samego wnioskodawcy wynika, że oprócz czynności kierowcy zajmował się również załadunkiem i rozładunkiem towaru. Jako konwojent przyjmował także towar na samochód i sprawdzał faktury. Trzeba było zdać towar, rozliczyć się z niego, sprawdzić go. A czynności te zajmowały od 2 do 4 godzin w ciągu dnia. Należy podnieść, że świadkowie zostali przesłuchani na wniosek

ubezpieczonego. Ubezpieczony początkowo nie wymieniał tych czynności, by ostatecznie przyznać, że raz pomagał przy rozładunku, a raz nie.

Jest to istotne z uwagi na to, że praca wnioskodawcy jako kierowcy pojazdu o masie powyżej 3,5 tony, nawet gdyby przyjąć okresy przez niego wskazane, nie była wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Skoro wnioskodawcy te dodatkowe czynności zabierały od 2 do 4 godzin w ciągu dnia, to trudno tu mówić o incydentalnych, krótkotrwałych i ubocznych czynnościach nieodpowiadających pracy w warunkach szczególnych, wykonywanych w wymiarze nieznaczącym dla schematu codziennych i stałych obowiązków pracownika zatrudnionego w warunkach szczególnych, nie wpływających na przyjęcie, że praca była wykonywana w pełnym wymiarze./por. w tym zakresie wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 26 sierpnia 2015 r. ,III AUa 1515/14 ,LEX nr 1814786/

Reasumując, w ocenie Sądu, w przedmiotowej sprawie z zebranego materiału dowodowego wynika, że organ rentowy słusznie ustalił, że wnioskodawca legitymuje się łącznym stażem pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze w wymiarze 10 lat, 9 miesięcy i 16 dni i brak jest dowodów na pracę w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w innych okresach zatrudnienia wnioskodawcy. Przepisy prawa zatem nie pozwalają przyznać wnioskodawcy prawa do emerytury w warunkach art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach

z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Biorąc pod uwagę powołane przepisy stwierdzić należy że, pomimo iż wnioskodawca spełnił pozostałe przesłanki do przyznania emerytury ze względu na nieprzepracowanie wymaganego ustawowo okresu 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze emerytura wnioskodawcy nie przysługuje.

W konsekwencji na podstawie art. 477¹⁴ § 1 Sąd Okręgowy odwołanie oddalił.

ZARZĄDZENIE

odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć wnioskodawcy

A.L.